

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาวไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ ในชุมชนมุสลิมที่ต่างกันในกลุ่มชาติพันธุ์ของบรรพบุรุษซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่ที่กรุงเทพฯ ส่วนในและส่วนชานเมือง โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมอิสลามที่ครอบครัวมุสลิมถ่ายทอดทั้งในด้านสาระ ผู้ถ่ายทอดและวิธีการถ่ายทอด ตลอดจนระบบความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ปฏิบัติอยู่บนครรลองของวัฒนธรรมอิสลาม โดยเปรียบเทียบครอบครัวที่มีความแตกต่างในช่วงเวลา อดีตกับปัจจุบัน ในเมืองกับชานเมือง การทำงานนอกร้านของแม่กับแม่ที่อยู่บ้าน การศึกษาสามัญและศาสนาที่ต่างกัน และสืบเชื้อสายบรรพบุรุษจากชาติพันธุ์ที่ต่างกัน 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติและถ่ายทอดวัฒนธรรมในด้านเศรษฐกิจตามระบบอิสลาม 3) เพื่อศึกษาผลการถ่ายทอดวัฒนธรรมอิสลามใน ครอบครัวชาวไทยมุสลิม 4) เพื่อศึกษาประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมอิสลามของชาวไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ 5) เพื่อศึกษาแนวโน้มการถ่ายทอดวัฒนธรรมอิสลามของครอบครัวชาวไทยมุสลิมในอนาคต การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบกับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้พื้นที่ศึกษาใน 10 ชุมชนมัสยิด จากกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพจำนวน 40 คนและเชิงปริมาณ 227 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวชาวไทยมุสลิมในกรุงเทพฯ ถ่ายทอดวัฒนธรรมอิสลามด้านสาระประกอบด้วย 1) องค์กรหรือคตินิยม คือ อีमानและอิห์ซาน ซึ่งหมายถึงหลักความศรัทธาและความขำเกรง 2) องค์กรหรือคตินิยมหรือเนติกรรม คือ หลักปฏิบัติรูกันอิสลาม เรื่องความสะอาด การแต่งกาย 3) องค์กรหรือสหธรรม ในด้าน อักลาค คือ มารยาทและความสัมพันธ์ในครอบครัว 4) เศรษฐกิจระบบอิสลาม 5) ข้อห้าม-ข้อใช้ต่างๆ ส่วนวิธีการถ่ายทอด คือ การพูดและปฏิบัติ และผู้ถ่ายทอดหลักคือพ่อแม่ ปัจจัยที่เป็นความแตกต่างในการถ่ายทอดคือ ความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมอิสลามจากความต่างของช่วงเวลา ดังนั้นจำนวนของข้อปฏิบัติและถ่ายทอดทางวัฒนธรรมในอดีตจึงน้อยกว่าใน

ปัจจุบัน แม้จะเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกันก็ตาม ทั้งนี้พบว่าครอบครัวมุสลิมได้ทำหน้าที่ทั้งการธำรงรักษา การถ่ายทอดวัฒนธรรมไปพร้อมกับการศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมอันเป็นข้อบัญญัติให้ได้มากขึ้นและถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น ขณะเดียวกันการปฏิบัติตามอย่างก็หายไปด้วยการเรียนรู้ภายหลังว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่ใช่ ข้อบัญญัติในอิสลาม เป็นเพียงประเพณีจากบรรพบุรุษ แต่ประเพณีปฏิบัติบางประการของบางกลุ่มตัวอย่างก็ยังคงอยู่ด้วยต้องการอนุรักษ์ให้เป็นประวัติศาสตร์ของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยให้เปลี่ยนเพียงเจตนาในการปฏิบัติ ส่วนในด้านเศรษฐกิจกลุ่มตัวอย่างยังคงยึดมั่นอยู่ในเศรษฐกิจอิสลามเป็นสำคัญและทำหน้าที่ถ่ายทอดต่อ ทำให้ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินและไม่ยุ่งเกี่ยวกับดอกเบี้ย สามารถดำรงตนอยู่ในความพอดี พอเหมาะและพอเพียง และสิ่งที่ต้องการทางด้านเศรษฐกิจคือ ธนาคารที่ปราศจากดอกเบี้ย

สำหรับวัฒนธรรมอิสลามที่ประกอบเข้าเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสัมพันธ์ในครอบครัว 10 ประการ ข้อที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพราะมีจำนวนร้อยละของผู้ไม่เคยปฏิบัติเป็นจำนวนสูงกว่าข้ออื่นๆ คือ การกอด / สัมผัสกับลูกที่อายุเกิน 5 ขวบ การถ่ายทอดคหฺบะฮฺให้คนในครอบครัวรับทราบ และการกอด / สัมผัสกันในวันอีด และเมื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างกับระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวพบว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือ ระดับการศึกษาสายสามัญและระดับการศึกษาทางศาสนา ซึ่งเช่นเดียวกับปัจจัยความต่างในการถ่ายทอดวัฒนธรรมก็คือ ความรู้ ความเข้าใจ ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษา เรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด การวิจัยนี้ ได้รับข้อเสนอให้สอดคล้องและนำไปในสาระของวัฒนธรรมอิสลามและบทบาทพ่อแม่ในวิชาครอบครัวศึกษาในอิสลามศึกษาอย่างบูรณาการ ตลอดจนจัดอบรมความรู้ดังกล่าวก่อนการแต่งงาน โดยหน่วยงานที่ควรรับผิดชอบดูแล นอกจากนั้นยังเสนอให้จัดตั้งสถาบันถ่ายทอดวัฒนธรรมอิสลามในสังคมไทยมุสลิมขึ้นโดยเร็ว

ในการปฏิบัติตามวัฒนธรรมอิสลามในบริบทของสังคมไทยในอดีต ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ ความไม่เข้าใจทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเพื่อนร่วมชาติ แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 จะเป็นโอกาสให้การปฏิบัติตามวัฒนธรรมอิสลามได้ดีขึ้น ดังนั้นจึงมีข้อเสนอให้ผู้นำมุสลิมดำเนินการให้ความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมอิสลามแก่ชนในชาติให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดกระบวนทัศน์ (Paradigm) ในการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขตลอดไป

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับหลักการถ่ายทอดทั้งวิธีการคือ การพูดและปฏิบัติ กลุ่มผู้ถ่ายทอดคือ ครอบครัวเป็นหลัก และมีสถาบันการศึกษา ศาสนาและสื่อเป็นสถาบันเสริมทั้งภาวะการถ่ายทอดในปัจจุบันและในอนาคต ส่วนด้านสาระก็สอดคล้องตามหลักการอิสลามโดยเริ่มจากหลักความศรัทธา ตามด้วยการปฏิบัติ ซึ่งจากกระบวนการและผลจากการถ่ายทอดวัฒนธรรมอิสลามคือ การพัฒนาคนและการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ที่มุ่งให้ครอบครัวเป็นสถาบันหลักของสังคม การทำให้เกิดสังคมคุณภาพ สังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับเป้าหมายของการถ่ายทอดของบรมและคณะ (1817) ซึ่งประกอบด้วยวินัย ความมุ่งมั่น เอกลักษณ์และบทบาท

Abstract

TE 138740

The objective of this research is to study the culture socialization of Thai Muslims communities, of which the ancestors' races are different, in urban and suburb of Bangkok.

These objectives are following :

- 1) To study Islamic culture which Muslim Families socialize to members in principles teaching, socializers, and the methods of socialization as well as how they deal with each others on the basis of Islamic culture. The comparative study among families between the past and present, urban and suburb, housewives who work outside and who work at home, between those who study the secular matters and the religious matters, and between those who traced from different ethnic ancestors.
- 2) To study the practices of Islamic culture socialization in the Islamic Economic of each family.
- 3) To study the results of Islamic culture socialization within Muslim families.
- 4) To study the Islamic culture in different points of Muslim families in Bangkok.
- 5) To study the trend of Islamic culture socialization of Muslim families in the future.

This study is the survey research which combines the qualitative and quantitative research. The areas of study are from 10 community Masjids. Selective from 40 populations are related for qualitative analysis and 227 for quantitative. The statistic and data collection are classified by frequency, percentage and average standardization.

The finding of this study reveals that Muslim families in Bangkok transfer Islamic culture on the following basis : 1) The respects of conceptual teaching are the Iman and Ehsan due to the principal of faith and fearful. 2) The practical and commandment are the practical of Islamic principal due to the cleanliness, dressing. 3) The common moral of discipline is the morale behavior and the relationship within families. 4) Islamic economical system. 5) The prohibitions and the orders. The socialization method are the teaching and practices, and the basic socializers are parent. The important factor which causes different socialization is knowledgeable and understandable of Islamic culture. Therefore the practicing of Islamic culture in the past seem to be lesser than at present though they are from the same sampling groups. Muslims have to maintain and to socialize the Islamic culture along with continuing their studies for developing in practicaly according to Islamic culture in each charter as much as and as perfect as they can do. At the same time some practical culture have been sealed, by means of new discovery learning which have been found are not the Islamic culture, but these are just the traditional practices of certain groups which to be maintained by historical of such ethnic group by changing attention in practices. In the economic, the result found that groups still strictly maintain the Islamic economy and to carry this duty with socialization. This concept have made the majority of Muslim families not to be involved in the depts crisis and not to relate with the interest which can be kept equilibrium standard and to the serve needs of satisfaction in economic is the bank without interests.

The Islamic culture is appeared to be identified by relationship within families in 10 points. There are some findings need to be improved with the percentage which showed the result higher than other are the embarrassment (touchable) with more than five years old children, the narrating of Friday teaching (Kutbah) to the family members and the embarrassment the touching of celebrating Eid days. These two cases after the survey studying the relationship among the characteristics of group sampling and the level of relationship of members found that the factors which have the relationship with the relationship in family the statistic signification at .05. It is shown as those are educated in secular and in the religious as well. Again it is shown that factors differences in Islamic socialization are knowledgeable and understandable. Therefore it can be said that education and learning are the most important factors. The result of study has been advised to involve and take into a grant to be as standard of Islamic culture and to be the role of parent in the subject of family study. Islamic study is in the developing process, as well as to be arranged for training before marriage by organization responsible. Other thing is to set up any institution can be socialized Islamic culture in the Thai Muslim society soon.

The practices according to Islamic culture of the Thai society in the past, the important opstical is the misunderstanding in both by government agencies and the people in the nation as a whole. According to the Thai Constitution issued in 1997, it is a good opportunity to perform Islamic culture. Therefore there are advises to the Muslim leaders to cooperate in the process of making of Islamic culture to be more understandable to other people in the nation. It is to set the new paradigm for accepting in the pluralistic of culture which can bring the peaceful of lives forever.

However, the result of this study has shown co-related in all aspects for example, the basic principle of socialization both in teaching and practicing socialization groups are the families responsibilities, the religion and education institution, and the mass media is to be provided the socialization in the present time and to be the pattern for the future. The teaching is also co-related to the principles of Islam by learning from the principle of faith in the process and in the practical life.

The result of Islamic culture socialization is the process of human development and the process of creating the quality citizens which conforms with the 8 and 9 National Economic and Social Development Plan which emphasizes on the significant of families in society.

Moreover, it is co-related with the objectives of socialization which Broom and other found, they were discipline, aspiration, identity and role.